

K. NOREL

DE KLEINE *Kroniek*

**IN SPANJE WORDT HET
PROTESTANTISME
VERDRUKT**

Een vriend van mij is kort geleden in Spanje geweest. In Madrid kon hij ter kerk gaan, Maar in vele andere Spaanse steden kunnen de Protestanten dat niet. Daar zijn hun kerken gesloten. En toen mijn vriend een Spaanse bijbel wilde hebben kon hij die in geen enkele boekhandel krijgen. Hij moest er de dominee in Madrid om vragen en die haalde hem uit een geheime kast. Er mogen in Spanje geen bijbels gedrukt, noch verkocht worden. In dat opzicht is het in Spanje vandaag nog net als het in ons land was in de tijd van de hervorming.

Om de positie van het protestantisme in Spanje te begrijpen moeten we een grote sprong terug maken.

De hervorming van Calvijn is destijds ook in Spanje doorgedrongen. Doch Ignatius de Loyola is daar opgestaan, een vurig strijder voor het pausdom, de vader van de orde der Jezuiten. Hij heeft de hervorming heftig bestreden, overal ter wereld, maar het hevigst in zijn vaderland. En de zware strijd tussen de roomse kerk en de jongere kerken der hervorming, die in ons land en in vele andere landen van West- en Noord-Europa, tot de overwinning van het protestantisme heeft geleid, had in Spanje een andere uitkomst. Daar heeft de roomse kerk de slag gewonnen en met wrede middelen — wij spreken immers nog van de Spaanse inquisitie — heeft zij het protestantisme uitgeroeid.

Sinds heerst de roomse kerk in Spanje oppermachtig. Onder dat miljoenenvolk zijn slechts een 20.000 protestanten.

Er is slechts één periode geweest dat de roomse kerk en zijn priesters in Spanje niet alles voor het zeggen hadden. Dat was in de tijd van de republiek, die vóórdat Franco aan het bewind kwam, een kort bestaan gehad heeft. In deze jaren genoten de protestanten vrijheid. Doch dat was niet omdat de leiders van de republiek de hervormde godsdienst waren toegegaan. Zij waren socialisten van

een wild soort, syndicalisten werden zij genoemd. Hun haat tegen de roomse kerk was groot. Monniken en priesters werden vermoord, kerken en kloosters verwoest. De roomse kerk had aanleiding gegeven tot deze haat, omdat zij een tyranniek bewind gesteund had en zelf tyrannie geë oefend. Het pleit de leiders van de republiek niet vrij.

De roomse kerk heeft Franco in de burgeroorlog steun verleend en met Franco's zegepraal heeft zij haar macht herwonnen. En thans scheert zij syndicalisme, communisme en protestantisme over één kam. De roomse kerk spoort Franco aan tot verdrukking van de protestanten. In Spanje blijkt dat Rome nog even onverdraagzaam is als in de tijd der reformatie.

Maar die vriend van u kon in Madrid dan toch naar de kerk gaan, zullen jullie zeggen.

Inderdaad, in Madrid kan dat. In Madrid past Franco een beetje op. Daar komen zeer veel buitenlanders. Daar zijn ook de gezantschappen van de vreemde mogendheden; onder meer is daar ook het gezantschap van Amerika. En aangezien Franco ieder ogenblik om dollars zeer verlegen is, past hij op dat hij Amerika, dat van

geloofsvervolging natuurlijk niets wil weten, niet al te zeer ontstemt. Daarom kun je in Madrid wel naar de kerk gaan, al staat die kerk dan in een achterstraat en al mag van de straat af aan niets blijken dat het een kerk is. Daarom kon mijn vriend met de bijbel, die hij uit de geheime kast van de dominee gekregen had, ook best over de straat gaan. Hij heeft er mee gereisd in de tram, het papier er af, zodat iedereen kon zien dat het een Spaanse bijbel was. Een paar priesters, die tegenover hem zaten, keken hem wel giftig aan, maar zeiden niets. En de politie deed hem niets.

Maar buiten de hoofdstad zijn geen pottekijkers. Daar doen de provinciale gouverneurs wat Rome wil. Er staat een bepaling in de Spaanse wet dat aan de protestanten *private* godsdienstoefening is toegestaan. Privaat staat in tegenstelling tot openbaar en gemeenschappelijk. Verschillende provinciale gouverneurs vatten deze wet zo op dat alleen in particuliere huizen de protestanten godsdienstoefening mogen houden. Derhalve sloten zij de kerken.

En alle protesten daartegen, ook van Amerika, hebben tot dusver niets geholpen.

**De Groen van Prinstererschool
te Aalten 1869—1949**

De school hier afgebeeld bestaat op 1 Dec. a.s. 80 jaar. Het is de Groen van Prinstererschool te Aalten. 't Begin was moeilijk. Onze vaders hebben zich heel wat offers en moeite getroost om te komen tot de bouw van een school van 3 lokalen. Maar hun arbeid en offervaardigheid bleven niet ongezegd.

Telkens moest de school worden vergroot en nu telt ze zeven lokalen. Bovendien zijn uit deze eerste Chr. School te Aalten meerdere scholen voortgekomen, zodat ons dorp met omgeving nu 10 Christelijke scholen rijk is. Vandaar dat er ruime stof tot danken is op het feest, dat op 1 en 2 Dec. a.s. zal worden gevierd.